

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců JUDr. Jaromíra Klepše a Mgr. Martina Lachmanna v právní věci

žalobce: P. H.
bytem

zastoupeného Mgr. Tomášem Vebrem, advokátem
se sídlem Na Cihelnách 9, Jaroměř

proti

žalovanému: První náměstek policejního prezidenta
sídlem Policejní prezidium,
Policie České republiky, Strojnická 935/27, Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 1. 7. 2016, č.j. PPR-36030-13/ČJ-2014-990131

takto:

- I. Rozhodnutí prvního náměstka policejního prezidenta ve věcech služebního poměru ze dne 1. 7. 2016, č.j. PPR-36030-13/ČJ-2014-990131, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je **povinen** zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši **9.800 Kč**, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupce žalobce Mgr. Tomáše Vebra, advokáta.

Odůvodnění

I. Předmět věci

1. Žalobce požádal o poskytnutí služebního příjmu za službu přesčas, kterou vykonával v letech 2010 až 2012, nařízenou podle jeho názoru v rozporu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona č. 361/2003 Sb. o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (dále též „*zákon o služebním poměru*“). Rozhodnutím ředitele Ředitelství služby cizinecké policie ve věcech služebního poměru ze dne 12. 11. 2014, č. 3085/2014 (dále jen „*rozhodnutí služebního orgánu I. stupně*“) byla žádost žalobce zamítnuta. Žalobce proti rozhodnutí služebního orgánu I. stupně podal odvolání, které žalovaný zamítl rozhodnutím ze dne 1. 7. 2016, č. j. PPR-36030-13/ČJ-2014-990131 (dále jen „*žalované rozhodnutí*“) a rozhodnutí služebního orgánu I. stupně potvrdil.

II. Žaloba a vyjádření k žalobě

2. Žalobce v žalobě uvedl, že významná a důležitá je každá služba zajišťovaná bezpečnostním sborem. Nic to však nemění na tom, že má být tato služba zajišťována v rámci základní doby služby, protože je zabezpečována nikoli výjimečně, ale jedná se o běžné úkoly, které jsou oběma odděleními zajišťovány. Žalovaný nicméně ve svém rozhodnutí uvedl, že výjimečnost přesčasové služby nařizované vedoucím oddělení žadateli spočívá na základě skutečností, které vedoucí oddělení ani další funkcionáři ICP nemohou ovlivnit (nepředvídatelné osobní důvody – nemoc, péče o rodinné příslušníky, návštěva lékaře, dárčovství krve, atd.), ale i z dalších služebních důvodů - změna bezpečnostní situace, bezpečnostní akce, či školení, jazyková příprava, řádná dovolená.

3. Žalované rozhodnutí podle žalobce dokazuje, že je služba nařizována z důvodu nedostatečné personální obsazenosti obou zmíněných oddělení. Žalobce je toho názoru, že pokud by se skutečně jednalo o výjimečný stav, kdy neočekávaně nepřijde do služby více policistů, nebyla by příslušníkům pravidelně nařizována služba přesčas po dobu několika let. Za neočekávanou nepřítomnost ve službě nelze podle žalobce považovat případy, kdy je vedoucí příslušník oprávněn o nepřítomnosti příslušníka sám rozhodnout - čerpání dovolené, vyslání na studijní pobyt, náhradní volno a některé další nepřítomnosti. Nelze za ně považovat dokonce ani běžnou nemocnost a další překážky ve službě, které zákon upravuje. Počet systemizovaných služebních míst musí být podle žalobce stanoven tak, aby nebylo nutno nařizovat službu přesčas při každé zákonem předpokládané nepřítomnosti příslušníků ve službě. Žalobce uvedl, že příslušník má v kalendářním roce nárok na 6 týdnů dovolené a pokud slouží více než 15 let, má nárok na dva týdny ozdravného pobytu. V situaci, kdy například dva týdny bude neschopen služby pro nemoc nebo úraz a minimálně týden je nutno počítat se služebními volny z důvodu překážek ve službě z důvodu obecného zájmu, důležitého osobního zájmu, případně z důvodu studia, jen za tohoto jednoho příslušníka by podle názoru vyjádřeného služebním funkcionářem, bylo nutno odsloužit 412,5 přesčasové hodiny v kalendářním roce, což je limit pro téměř tři příslušníky po 150 hodinách. O nikoli výjimečném nařizování služby přesčas svědčí podle žalobce počty příslušníků, kterým byla v jednotlivých dnech služba přesčas nařizována. Například dne 25. 4. 2011 byla nařízena 22 příslušníkům (č. j. CPR-159-16/ČJ-

201100100A). Svědčí o tom také počet dnů, v nichž byla služba přesčas nařizována – například v září 2011 byla nařizována ve dnech 1., 5., 6., 10., 11., 17., 18. a 21. celkem 60 příslušníkům.

4. Žalobce v žalobě uvedl, že žalovaný zamítl odvolání na základě dvou argumentů. První argument není v rozhodnutí výslovně uveden, ale je vyjádřen prostřednictvím citace z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. května 201, č. j. 4 Ads 11 /20123 – 41 a má podle žalobce znamenat, že nařízení služby přesčas bylo řádně. Žalovaný k tomu uvedl, že při nařizování služby přesčas byly zohledněny případy uvedené v citovaném rozsudku, tedy situace, jež nebylo možné předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny podle § 53 zákona o služebním poměru, jako kupříkladu momentální indispozice či absence některého z příslušníků ze zdravotních či jiných důvodů nebo předem neočekávaný úkol bezpečnostního sboru, který může být náležitě splněn jen příslušníkem s požadovanou kvalifikací. Na dalších 13 stranách odůvodnění rozhodnutí poté uvádí příklady nepřítomnosti příslušníků ve směně, které měly odůvodňovat nařízení služby přesčas v jednotlivých dnech.

2. Žalobce namítl, že se nejedná o případy uvedené soudem v citovaném rozsudku. Například dne 26. 7. 2012 nenastoupilo do služby 28 policistů. Z tohoto počtu jich 22 čerpalo dovolenou. To znamená, že 22 příslušníků z 28 bylo vedoucím příslušníkem povoleno se směny nezúčastnit, a to v dlouhodobé perspektivě. Uvedený příklad, který se poté nijak neliší od ostatních dnů, kdy byla nařízena služba přesčas. Žádná neočekávaná situace neproběhla, žádný výjimečný případ se nestal. Obdobně jako v těchto dnech, tak i v jiných dnech byla pravidelně nařizována služba přesčas minimálně 10 příslušníkům. Ostatně ve výpisu z Aktualit 1. oddělení na ICP Praha Ruzyně ze dne 4. ledna 2012 to jednoznačně potvrzuje poznámka npor. X (toho času ZVO I. Odd. ICP Praha Ruzyně, nyní VO II. Odd. ICP Praha Ruzyně). Uvádí se v ní: „Vzhledem k personálnímu stavu II. oddělení lze předpokládat, že tento počet policistů na přesčas se bude pravidelně opakovat, proto počítejte, že se postupně na tyto přesčasy vystřídáte všichni. Pro začátek, pokud se nenahlásí dostatečný počet policistů, budu velet ty, kteří měli nejméně přesčasů za rok 2011.“

3. Žalobce shrnul, že z výše uvedeného je odůvodněn závěr, že služební funkcionář ani žalovaný nedodrželi povinnost uloženou ustanovením § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru – zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro jeho rozhodnutí, a za tím účelem si opatřit potřebné podklady pro rozhodnutí. Obě rozhodnutí vycházejí z nesprávného právního posouzení věci a jsou proto rozporná s dikcí § 181 odst. 2 písm. a) zákona o služebním poměru, protože nejsou v souladu s právními předpisy.

4. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že v dané věci byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Spisový materiál obsahuje podklady vztahující se ke konkrétním důvodům nařizování výkonu služby přesčas. Z obsahu správního spisu vyplývá, že žalovaný v souladu s dikcí § 180 odst. 1 zákona o služebním poměru zjistil stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který byl nezbytný pro jeho rozhodnutí.

5. Žalovaný se v odůvodnění napadeného rozhodnutí podrobně zabýval jednotlivými hodinami služby přesčas vykonanými žalobcem v dotčeném období a ve světle judikatury správních soudů uvedl konkrétní důvody, pro které byla služba přesčas nařízena (viz strany 5 až 28 napadeného rozhodnutí; v prvostupňovém rozhodnutí se jedná o strany 5 až 11). V případech, kdy žalobce vykonával službu přesčas za nepřítomné příslušníky, byla převážným důvodem kumulace nepřítomnosti několika příslušníků v jeden den nebo mimořádnost požadavku jiného příslušníka na udělení dovolené, která nebyla předem plánována.

6. Žalobce je zařazen v inspektorátu cizinecké policie na X. Výkon žalobcovy služby spočívá v zabezpečení ostrahy a ochrany státní hranice ČR, v kontrole a pasovém odbavení občanů států EU a cizinců ze zemí mimo EU, v provádění ochrany civilní letecké dopravy a zabezpečení ochrany veřejného pořádku na celém území letiště. Každý chybějící příslušník ve výkonu služby má za následek snížení např. počtu obsazených odbavovacích přepážek a tím i prodloužení doby odbavení cestujících, což může v konečném důsledku vést ke zpoždění odletů některých spojů, což by představovalo reálné nebezpečí ekonomických škod. Právě zájem na zajištění úkolů žalobcova útvaru lze označit za důležitý zájem služby ve smyslu ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Rovněž je nutno podotknout, že žalobce byl vždy s důvody nařízené služby přesčas seznámen a akceptoval je.

7. K nařizování služby přesčas v žalobcově organizačním článku je dále nutné uvést, že model systemizace služebních míst v organizačním článku, ve kterém byl žalobce zařazen, je od systemizace a modelu činnosti operačního střediska dosud řešeného správními soudy odlišný. Operační střediska pracují se stabilním počtem příslušníků, který není potřeba ani v mimořádných situacích měnit, což je rozdíl oproti žalobcovu organizačnímu článku, kde nařizování služby přesčas ovlivňuje mnoho proměnných prvků, které lze stěží dopředu předvídat. Některé události jsou nahodilé, a útvar tak nemůže mít v záloze desítky příslušníků pro případné nasazení, pro které by neměl při běžném stavu využití. Plány služeb vytváří vedoucí příslušník do 25. dne předchozího kalendářního měsíce, ve kterém má být služba přesčas vykonána, tato povinnost plyne z § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru. Pokud tedy příslušník požádal o určení dovolené po datu 25. předchozího kalendářního měsíce či v měsíci, kdy dovolenou čerpal, jedná se o dovolenou dopředu nepředvídatelnou.

8. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je zřejmé, kdy jednotliví příslušníci žádali o určení dovolené. Nastalou situaci proto nebylo možné v souladu se závěry rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 11/2013-41 ze dne 23. 5. 2013 předvídat při rozvržení doby služby na jednotlivé směny, proto bylo v daných případech možné postupovat podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Protože se na nařízení služby přesčas v souladu s §171 písm. h) zákona o služebním poměru nevztahuje řízení ve věcech služebního poměru, je možné podle judikatury správních soudů akceptovat alespoň rámcové uvedení důvodu pro nařízení služby přesčas a stručný písemný záznam o tomto důvodu, například v knize služeb.

9. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je patrné, že žalobce vykonával službu za nepřítomné příslušníky. Byl učiněn přezkoumatelný závěr, které hodiny přesčas byly

žalobci nařízeny v důležitém zájmu služby ve smyslu § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru a judikatury správních soudů. Odůvodnění napadeného rozhodnutí se zabývá obsazeností služebních míst žalobcova útvaru. Nastavené počty systemizovaných služebních míst v systemizaci plánovaných míst organizačních jednotek útvaru jsou stanoveny tak, aby v běžném výkonu služby nemusela být nařizována služba přesčas za nepřítomné příslušníky, pokud není předkročena optimálně nastavená hranice zastupitelnosti. V okamžiku, kdy se krátkodobě, neočekávaně a výjimečně změní běžné podmínky výkonu služby, jde o vybočení z normálu. Nařizování služby přesčas v žalobcově případě řešilo krátkodobé a neočekávané výpadky jiných příslušníků.

10. Žalobce repliku k vyjádření žalovaného nepodal.

III. Posouzení věci Městským soudem v Praze

11. Městský soud v Praze přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí i řízení, které mu předcházelo, v rozsahu žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), přitom vycházel ze skutkového a právního stavu v době vydání rozhodnutí. O podané žalobě rozhodl v souladu s § 76 odst. 1 písm. a) a b) ve spojení s § 51 odst. 2 s. ř. s. bez nařízení jednání. Soud nenařídil jednání ani k provedení žalobcem navržených důkazů, neboť tvoří součást správního spisu, z něhož soud vyšel při přezkumu zákonnosti žalobou napadeného rozhodnutí.

12. Mezi stranami je sporná právní otázka, zda byla služba přesčas žalobci v období od 20. 2. 2011 do 29. 9. 2012 nařizována (z důvodu kumulace nepřítomností několika příslušníků) v souladu s ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, podle jehož znění účinného v době rozhodování žalovaného správního orgánu bylo příslušníkovi možno v důležitém zájmu služby nařídít výkon služby přesčas nejvýše v rozsahu 150 hodin v kalendářním roce.

13. Služba přesčas ve smyslu § 54 zákona o služebním poměru je upravena jako služba vykonávaná nad základní dobu služby v týdnu mimo rámec směn, přičemž podle ustanovení § 52 odst. 1 zákona o služebním poměru činí základní doba služby příslušníka 37,5 hodiny týdně. Zákon počítá v souvislosti s tím i s úpravou výše služebního příjmu, který je podle ustanovení § 112 odst. 2 zákona o služebním poměru stanoven s přihlédnutím k případné službě přesčas v rozsahu do 150 hodin v kalendářním roce.

14. Nad rozsah 150 hodin v kalendářním roce lze podle ustanovení § 54 odst. 2 zákona o služebním poměru výkon služby přesčas nařídít pouze v případě vyhlášení krizového stavu nebo ve výjimečných případech ve veřejném zájmu, a to po dobu krizového stavu anebo po dobu nezbytnou ve veřejném zájmu. Za důležitý zájem služby podle ust. § 201 odst. 1 zákona o služebním poměru se považuje zájem bezpečnostního sboru na včasném a kvalitním plnění úkolů bezpečnostního sboru.

15. Podle ustanovení § 125 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník nárok na náhradní volno za každou hodinu služby přesčas nad 150 hodin v kalendářním roce. Neposkytne-li bezpečnostní sbor příslušníkovi náhradní volno v době 3 kalendářních

měsíců po výkonu služby přesčas nebo v jinak dohodnuté době, má nárok na poměrnou část přiznaného základního tarifu, osobního příplatku a zvláštního příplatku, který připadá na každou tuto hodinu služby bez služby přesčas v kalendářním měsíci, v němž službu koná.

16. Podle ustanovení § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru se doba služby rozvrhuje na jednotlivé směny předem zpravidla na období 1 měsíce, a to rovnoměrně, nebo nerovnoměrně. Změna rozvržení doby služby musí být oznámena příslušníkovi zpravidla nejpozději 3 dny před nástupem do služby. Neumožňuje-li povaha služby stanovit příslušníkovi nerovnoměrné rozvržení doby služby předem, určí mu služební funkcionář nejpozději 1 den předem počátek směny. Konec směny určí podle potřeb služby.

17. Konstantní judikatura správních soudů (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 9. 2012 č. j. 6 Ads 151/2011-126 nebo rozsudek téhož soudu ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41) vyložila, že aby služba přesčas v době posuzované před 1. 1. 2018 byla nařízena v souladu s uvedenou právní úpravou (tj. když je tato služba zohledněna ve služebním příjmu za výkon služby a příslušník za ni v rámci výkonu služby přesčas v uvedeném rozsahu další příjem neobdrží a nemůže ho ani nárokovat), musí být konkrétně splněny následující podmínky, a to kumulativně: 1) důležitý zájem služby, 2) z něj vyplývající předpoklad výjimečnosti služby přesčas, 3) odůvodnění přijetí tohoto opatření a 4) maximální rozsah 150 hodin v kalendářním roce, popř. vyhlášení krizového stavu nebo jiné výjimečné případy ve veřejném zájmu. Nařízení služby přesčas přesahující limit 150 hodin, jakož i nařízení služby přesčas byť do limitu 150 hodin, avšak nikoli z důvodu, který je akceptovatelný ve smyslu zákonných podmínek ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, se má posuzovat analogicky tak, jako by se jednalo o nařízení přesčasové služby nad limit 150 hodin (srov. rozsudek Nejvyššího správního ze dne 18. 1. 2018 č. j. 9 As 27/2017-31).

18. Nejvyšší správní soud pak v rozsudku ze dne 27. 9. 2018, č. j. 9 As 207/2018-20 vyložil, že pro posouzení toho, zda byla služba přesčas nařízena v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, je rozhodující to, zda absence příslušníka, za nějž měl žalobce službu vykonat, byla služebnímu orgánu známá v dostatečném předstihu před vykonáním služby přesčas a zda tato absence byla předvídatelná a plánovaná. Nejvyšší správní soud podotkl, že je rozhodující, zda služební funkcionář věděl např. o pracovní neschopnosti jiných příslušníků při zpracování rozvrhu základní doby služby na příští měsíc. Nastala-li tedy pracovní neschopnost příslušníků až po rozvržení doby služby na jednotlivé směny v dalším měsíci, jedná se o nepředvídatelnou situaci, kterou je možné řešit v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru nařízením služby přesčas (obdobně též rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2015 č. j. 1 As 183/2015-63 a ze dne 23. 5. 2013 č. j. 4 Ads 11/2013-41). Obdobně konstatoval Nejvyšší správní soud i k otázce nařizování služby přesčas v důležitém zájmu služby i při udělování služebního volna s výjimkou služebního volna při studiu s důrazem na to, že u hodnocení u služebního volna musí brát vždy v potaz konkrétní důvod a okolnosti jeho poskytnutí.

19. Zákonný rámec pro poskytnutí nejčastějších důvodů nepřítomnosti příslušníkům je následující:

20. Dovolená - podle § 66 odst. 1 zákona o služebním poměru nástup dovolené určuje služební funkcionář s přihlédnutím k důležitým zájmům služby a k oprávněným požadavkům příslušníka tak, aby ji mohl vyčerpat do konce kalendářního roku. Jestliže příslušník nemohl dovolenou v kalendářním roce vyčerpat pro důležitý zájem služby, určí její nástup služební funkcionář tak, aby ji mohl příslušník vyčerpat do konce následujícího kalendářního roku. Služební funkcionář je povinen příslušníkovi, jehož služební poměr trval celý kalendářní rok, určit čerpání dovolené nejméně v délce 2 týdnů v kalendářním roce, jestliže mu na ni vznikl nárok. Den nástupu dovolené oznamuje služební funkcionář příslušníkovi nejméně 15 dnů předem; tuto dobu lze zkrátit jen v případě, že příslušník o určení nástupu dovolené požádá.

21. Podle ustanovení § 80 odst. 1 zákona o služebním poměru má příslušník, jehož služební poměr trval alespoň 15 let, nárok na ozdravný pobyt k upevnění tělesného a duševního zdraví v trvání 14 dnů nepřetržitě v kalendářním roce. Podle § 73 odst. 1 zákona o služebním poměru lze příslušníkovi na jeho žádost udělit služební volno při denním studiu na střední škole, vyšší odborné škole nebo vysoké škole, které je nezbytné pro výkon služby, a to na dobu trvání studia. Podle § 76 zákona o služebním poměru se příslušníkovi se na jeho žádost poskytne služební volno bez poskytnutí služebního příjmu, nebrání-li tomu vážný zájem služby. Podle ust. § 68 odst. 1 zákona o služebním poměru nemůže-li příslušník službu vykonávat z důvodu obecného zájmu, má nárok na udělení služebního volna s poskytnutím služebního příjmu. Podle ust. § 70 odst. 1 zákona o služebním poměru nemůže-li příslušník službu vykonávat z důvodu důležitých osobních překážek ve službě, má nárok na udělení služebního volna s poskytnutím služebního příjmu. Podle § 38 odst. 1 zákona o služebním poměru lze příslušníka za účelem získání znalostí, dovedností a zkušeností potřebných k výkonu služby vyslat na studijní pobyt, zejména na školení, do kurzu nebo na odbornou stáž, a to i do jiného místa, než je jeho místo služebního působení. Podle § 42 odst. 1 písm. m) zákona o služebním poměru musí být příslušník propuštěn, jestliže požádal o propuštění. Podle § 42 odst. 5 písm. c) zákona o služebním poměru při propuštění příslušníka podle odstavce 1 písm. m) skončí jeho služební poměr uplynutím 2 kalendářních měsíců následujících po dni doručení žádosti o propuštění, jestliže služební funkcionář nerozhodne na základě žádosti příslušníka o době kratší.

22. Městský soud je toho názoru, že jestliže se podle ustanovení § 53 odst. 1 zákona o služebním poměru doba služby rozvrhuje na jednotlivé směny předem zpravidla na období 1 měsíce, a to rovnoměrně, nebo nerovnoměrně (dle tvrzení žalovaného na základě skutečností známých služebnímu orgánu nejpozději 25. dne předchozího měsíce), některé důvody pro nařízení přesčas v důležitém zájmu služby uvedené v napadeném rozhodnutí jednoznačně byly předvídatelné a předem známe. Nejčastější šlo v žalobcově věci o čerpání dovolené, případy dlouhodobé pracovní neschopnosti a plánované čerpání služebního volna. Tyto důvody a bylo lze možno řešit rozvrhem služeb a nemohly být důvodem pro nařízení služby přesčas v důležitém zájmu služby podle ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru.

23. Pokud nastala nepřítomnost příslušníků z důvodu propuštění jiného příslušníka ze služebního poměru na žádost, čerpání dovolené jiným příslušníkem nebo udělení studijního volna jinému příslušníku, popř. poskytnutí ozdravného pobytu nebo vyslání

jiného příslušníka na studijní pobyt, až v konkrétním měsíci, na který byl již rozvrh služeb sestaven, městský soud je toho názoru, že nařízení služby přesčas žalobci taktéž nebylo v souladu s ustanovením § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru. Bylo totiž v kompetenci služebního orgánu rozhodnout o nepropuštění příslušníka ze služebního poměru v době kratší než zákonem předpokládaným uplynutím 2 kalendářních měsíců, neudělení dovolené nebo studijního volna, neposkytnutí ozdravného pobytu nebo nevyslání na studijní pobyt, a to za účelem, aby nemusela být nařizována služba přesčas jiným příslušníkům.

24. Městský soud si je vědom, že příslušník má nárok na čerpání dovolené a poskytnutí ozdravného pobytu za splnění zákonných podmínek, zároveň, pokud služební orgán po sestavení rozvrhu je informován o rozvržení služeb v dostatečném předstihu, je v jeho diskreci zvážit zájem příslušníka na čerpání takového volna a to, zda v zájmu zachování služby v konkrétním měsíci tento nárok na služební volno příslušníkovi přizná (srov. § 66 odst. 1 zákona o služebním poměru).

25. Tyto závěry jsou obdobně použitelné i při rozhodování o vyslání příslušníků na studijní pobyt, popř. udělování studijního volna. Služební orgán v dostatečném předstihu, tedy při tvorbě rozvrhu základní doby služby, vytváří tento rozvrh s přihlédnutím k očekávané absenci příslušníků, které sám služební orgán vysílá na studijní pobyt, popř. jim uděluje studijní volno. Městský soud souhlasí se žalovaným v tvrzení, že termíny studijních pobytů nemůže žalovaný (služební orgán) ovlivnit, městský soud má však za to, že tyto termíny mohou být po součinnosti s příslušníkem služebnímu orgánu oznámeny v dostatečném předstihu, aby i s těmito důvody nepřítomnosti předem počítal a plánoval rozvrh základní doby služby.

26. Obecně má tedy městský soud za to, že pokud služební orgán rozhoduje o propuštění či nepropuštění jiného příslušníka v kratší než dvouměsíční době, udělení či neudělení dovolené, příp. studijního volna, o poskytnutí ozdravného pobytu a vysílá příslušníky na studijní pobyty, nejedná se o nepředvídatelný důvod, jestliže může tyto absence zohlednit v dostatečném předstihu, tedy do doby vytvoření rozvrhu základní doby služby (tj. do 25. dne předchozího kalendářního měsíce, v němž je případná služba přesčas nařizována). Tehdy může služební orgán na případné vědomé absence příslušníků adekvátně reagovat, tedy buď základní dobou služby jiných příslušníků, nebo nařízením práce přesčas žalobci, avšak s poskytnutím náhrady.

27. Pokud se však služební orgán o pracovní neschopnosti a o neodkladných důvodech pro poskytnutí služebního volna dozví až po zpracování rozvrhu základní doby služby, jedná se o důvod podřaditelný pod ustanovení § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 9. 2018 č. j. 9 As 207/2018-20). Mezi znaky výjimečnosti je tedy možné spatřovat vznik neočekávaných situací způsobených například momentální indispozicí či absencí některého z příslušníků z aktuálních zdravotních nebo jiných (i osobních) důvodů. Nicméně pokud je však v diskreci služebního orgánu rozhodovat o důvodech nepřítomnosti, tedy o udělení dovolené, poskytnutí studijního volna, ozdravného pobytu nebo vyslání na studijní pobyt, je nepřípustné, aby bylo těmito důvody odůvodňováno nařízení služby přesčas podle ust. § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, tedy bez náhrady.

28. Městský soud vycházejí z uvedeného přezkoumal v projednávané věci důvody k nařízení služby přesčas žalobci. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí na str. 5 – 28 popsal důvody ve vztahu k jednotlivým 27 případům v období od 20. 2. 2011 – 29. 9. 2012. Zobecněně vyloženo, ve všech případech, kdy byla žalobci nařízena služba přesčas, učinil tak služební orgán I. stupně z důvodu kumulace nepřítomnosti řady příslušníků. Vždy tomu tak přitom bylo (v jednotlivých případech v rozdílném poměru) kombinací nepřítomnosti z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, služebního volna z důvodů různých překážek, studijního volna (odborná příprava, jazykové kurzy), ozdravného pobytu a čerpání dovolené. V jednotlivých případech poté důvody nepřítomnosti žalovaný ani nedohledal.

29. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí v tomto směru konkrétně vyplývá, že žalobci byl

- dne 20. 2. 2011 nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 4,5 hodin od 7.00 do 11.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 6 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby, 2 příslušníkům bylo uděleno služební volno z důvodu ošetřování členů rodiny, 5 příslušníci absentovali z důvodu umožnění odborné přípravy, 1 příslušník absentoval z důvodu udělení neplaceného volna. Zároveň 15 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené, 1 důvod nepřítomnosti nebyl dohledán. Tohoto dne byl přesčas nařízen 9 příslušníkům z důvodu nepřítomnosti 30 příslušníků,
- dne 28. 2. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 4 hodin od 7.00 do 11.00 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 6 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 4 příslušníkům bylo uděleno služební volno, 1 příslušníkovi skončil služební poměr. Zároveň 4 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byl přesčas nařízen 11 příslušníkům z důvodu nepřítomnosti 15 příslušníků,
- dne 20. 4. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 11 hodin od 07.00 do 19.00 hodin včetně 2x půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 12.00 do 12.30 hodin a od 17.00 do 17.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 8 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 2 příslušníkům bylo uděleno služební volno, 6 příslušníků bylo vysláno na odbornou přípravu. Zároveň 18 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené a u 3 příslušníků nebyl dohledán důvod nepřítomnosti. Tohoto dne bylo nepřítomno 37 příslušníků,
- dne 29. 4. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 6,5 hodiny od 07.00 do 14.00 hodin včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 12.00 do 12.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 6 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 4 příslušníkům bylo uděleno služební volno. Zároveň 18 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byl přesčas nařízen 24 příslušníkům z důvodu nepřítomnosti 29 příslušníků,

- dne 30. 4. 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 1 hodiny od 07.00 do 08.00 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 6 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby a 3 příslušníkům bylo uděleno služební volno. Zároveň 19 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené, u 1 příslušníka se důvod nepodařil dohledat. Tohoto dne byl přesčas nařízen 15 příslušníkům z důvodu nepřítomnosti 29 příslušníků,
- dne 7. června 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 4,5 hodin od 19.00 do 24.00 hodin včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 22.00 do 22.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 4 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby, 2 příslušníkům bylo uděleno služební volno, 2 příslušníci byli vysláni na jazykový kurz a 4 na kurz odborné přípravy, 1 příslušníkovi byl poskytnut ozdravný pobyt, 2 příslušníci byli vysláni k výkonu jiné služební činnosti. Zároveň 12 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené, u 2 příslušníků důvod nepřítomnosti nebyl dohledán. Tohoto dne byl přesčas nařízen 18 příslušníkům z důvodu nepřítomnosti 29 příslušníků,
- dne 26. června 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 4,5 hodin od 19.00 do 24.00 hodin včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 22.00 do 22.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 6 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 1 příslušníkovi bylo uděleno služební volno. Dále byl 1 příslušník vyslán na kurz odborné přípravy a ozdravný pobyt byl poskytnut 3 příslušníkům. Zároveň bylo 20 příslušníkům určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byla nařízena služba přesčas celkem 8 příslušníkům,
- Dne 25. srpna 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 3,5 hodiny od 7.00 do 10.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - z toho 4 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby, 1 příslušníkovi bylo uděleno služební volno. Zároveň bylo 24 příslušníkům určeno čerpání dovolené, u 3 příslušníků nebyl dohledán důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla nařízena služba přesčas celkem 7 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 32 příslušníků,
- dne 22. září 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 4 hodin od 19.00 do 23.30 hodin včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 22.00 do 22.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 6 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 1 příslušníkovi bylo uděleno služební volno. Dále 2 příslušníci byli vysláni na jazykový kurz, na kurz odborné přípravy bylo vysláno 16 příslušníků, 1 příslušníkovi byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo 17 příslušníkům určeno čerpání dovolené a u 1 příslušníka nebyl dohledán důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla nařízena služba přesčas celkem 10 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 44 příslušníků,
- dne 20. října 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 11 hodin od 07.00 do 19.00 hodin včetně 2x půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 12.00 do 12.30 hodin a od 17.00 do 17.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 5 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby. Dále byl 1 příslušník vyslán na jazykový kurz, 5 příslušníků bylo vysláno na kurz odborné přípravy, 2 příslušníci vykonávali služební zkoušku (což je o 3 příslušníky, u kterých se nepodařilo

dohledat důvod nepřítomnosti, méně, než bylo uvedeno v napadeném rozhodnutí) a 7 příslušníkům byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo 11 příslušníkům určeno čerpání dovolené a u 3 příslušníků se nepodařilo dohledat důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 22 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 34 příslušníků, z toho 5 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby,

- dne 29. října 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 6,5 hodin od 07.00 do 14.00 hodin, včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 12.00 do 12.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - z toho 4 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby a 1 příslušníkovi bylo uděleno služební volno. Dále 3 příslušníci byli vysláni na jazykový kurz a 4 příslušníkům byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň 12 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 22 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 24 příslušníků,
- dne 30. října 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 2 hodin od 07.00 do 09.00 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - z toho 4 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby. Dále 3 příslušníci byli vysláni na jazykový kurz, 5 příslušníků bylo vysláno na kurz odborné přípravy a 4 příslušníkům byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo určeno 13 příslušníkům čerpání dovolené. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 25 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 29 příslušníků,
- dne 22. listopadu 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 4,5 hodiny od 19.00 do 24.00 hodin, včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 22.00 do 22.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - z toho 4 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby a 3 příslušníkům bylo uděleno služební volno, což je o 1 příslušníka, který měl být na kurzu odborné přípravy, více, než bylo uvedeno v napadeném rozhodnutí. Dále byli 3 příslušníci vysláni na jazykový kurz, 1 příslušník byl vyslán k plnění úkolů v rámci mírové mise EU, 3 příslušníci byli vysláni na kurz odborné přípravy a 3 příslušníkům byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo 13 příslušníkům určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 9 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 30 příslušníků,
- dne 24. listopadu 2011 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 12 hodin od 07.00 do 19.00 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - z toho 8 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 1 příslušníkovi bylo uděleno služební volno. Dále byli 2 příslušníci vysláni na jazykový kurz, 2 příslušníci byli vysláni na kurz odborné přípravy a 2 příslušníkům byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň 13 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené a u 6 příslušníků nebyl dohledán důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 14 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 34 příslušníků,
- dne 25. ledna 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 2,5 hodiny od 07.00 do 09.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 7 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 5 příslušníkům bylo uděleno služební volno (z důvodu ošetřování člena rodiny a studia). Dále byli 2 příslušníci

vyslání na jazykový kurz, 6 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené a u 2 příslušníků se nepodařilo dohledat důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 21 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 22 příslušníků,

- dne 26. ledna 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 6,5 hodin od 07.00 do 14.00 hodin včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 12.00 do 12.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - 7 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 4 příslušníkům bylo uděleno služební volno (z důvodu ošetřování člena rodiny a studia). Dále byli 2 příslušníci vysláni na kurz odborné přípravy, 1 příslušník byl vyslán na jazykový kurz, 6 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené a u 3 příslušníků se nepodařilo dohledat důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 22 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 23 příslušníků,
- dne 22. února 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 3,5 hodiny od 7.00 do 10.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - z toho 8 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 4 příslušníkům bylo uděleno služební volno (což je o 1 příslušníka, který měl být na kurzu odborné přípravy, více, než bylo uvedeno v napadeném rozhodnutí). Dále byl 1 příslušník vyslán na jazykový kurz a 8 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 12 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 21 příslušníků,
- dne 18. března 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 4,5 hodiny od 19.00 do 24.00 hodin včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 22.00 do 22.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - z toho 8 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 3 příslušníkům bylo uděleno služební volno. Dále byli 4 příslušníci vysláni na kurz odborné přípravy, 1 příslušník byl vyslán na jazykový kurz a 1 příslušníkovi byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň 11 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 19 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 28 příslušníků,
- dne 21. března 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 11 hodin od 07.00 do 19.00 hodin včetně 2x půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 12.00 do 12.30 hodin a od 17.00 do 17.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - z toho 9 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 4 příslušníkům bylo uděleno služební volno. Dále byl 1 příslušník vyslán na jazykový kurz, 7 příslušníků bylo vysláno na kurz odborné přípravy a 1 příslušníkovi byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo 13 příslušníkům určeno čerpání dovolené a u 2 příslušníků nebyl dohledán důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 17 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 37 příslušníků,
- dne 24. března 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 11 hodiny od 7.00 do 19.00 hodin včetně 2x půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 12.00 do 12.30 hodin a od 17.00 do 17.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků - z toho 2 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby a 3 příslušníkům bylo uděleno služební volno. Dále byl 1 příslušník vyslán na jazykový kurz a 4

příslušníci byli vysláni na kurz odborné přípravy. Zároveň 14 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené a u 2 příslušníků nebyl dohledán důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 6 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 26 příslušníků,

- dne 30. března 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 11 hodin od 07.00 do 19.00 hodin včetně 2x půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 12.00 do 12.30 hodin a od 17.00 do 17.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků – z toho 5 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 6 příslušníkům bylo uděleno služební volno z důvodu důležitých osobních překážek ve službě (ošetřování člena rodiny, návštěvy lékařů a studia). Dále byl 1 příslušník vyslán na jazykový kurz a 1 příslušníkovi byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo 8 příslušníkům určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 17 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 21 příslušníků,
- dne 31. 3. 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 3,5 hodiny od 7.00 do 10.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků – z toho 5 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 4 příslušníkům bylo uděleno služební volno. Dále 1 příslušník byl vyslán na kurz odborné přípravy a 1 příslušníkovi byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň 9 příslušníkům bylo určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 10 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 20 příslušníků,
- dne 26. července 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 4,5 hodiny od 07.00 do 11.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků – z toho 3 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby, 2 příslušníkům bylo uděleno služební volno a 1 příslušník vykonával jinou služební činnost. Zároveň bylo 20 příslušníkům určeno čerpání dovolené a u 2 příslušníků nebyl dohledán důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 6 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 28 příslušníků,
- dne 20. září 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 7 hodin od 07.00 do 14.00 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků – z toho 5 příslušníků bylo uznáno dočasně neschopnými výkonu služby a 1 příslušníkovi bylo uděleno služební volno. Dále byli 2 příslušníci vysláni na jazykový kurz a 9 příslušníků bylo vysláno na kurz odborné přípravy a 6 příslušníkům byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo 16 příslušníkům určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 12 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 39 příslušníků,
- dne 25. září 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 3 hodin od 15.30 do 19.00 hodin včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 17.00 do 17.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků – z toho 4 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby a 1 příslušníkovi bylo uděleno služební volno. Dále byli 2 příslušníci vysláni na jazykový kurz, 1 příslušník byl vyslán na kurz odborné a 9 příslušníkům byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo 16 příslušníkům určeno čerpání dovolené a u 1 příslušníka nebyl dohledán důvod

nepřítomnosti. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 22 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 34 příslušníků,

- dne 28. září 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 4,5 hodiny od 19.00 do 24.00 hodin včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 22.00 do 22.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků – z toho 3 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby a 3 příslušníkům bylo uděleno služební volno. Dále byl 1 příslušník vyslán na kurz odborné přípravy a 9 příslušníkům byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo 18 příslušníkům určeno čerpání dovolené. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 22 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 34 příslušníků,
- dne 29. září 2012 byl žalobci nařízen výkon služby přesčas v rozsahu 6,5 hodiny od 00.00 do 07.00 hodin včetně půl hodiny přestávky na jídlo a odpočinek od 03.00 do 03.30 hodin z důvodu kumulace nepřítomnosti příslušníků – z toho 3 příslušníci byli uznáni dočasně neschopnými výkonu služby a 2 příslušníkům bylo uděleno služební volno. Dále byl 1 příslušník vyslán na kurz odborné přípravy a 9 příslušníkům byl poskytnut ozdravný pobyt. Zároveň bylo 16 příslušníkům určeno čerpání dovolené a u 2 příslušníků se nepodařilo dohledat důvod nepřítomnosti. Tohoto dne byla služba přesčas nařízena celkem 8 příslušníkům, protože bylo nepřítomno celkem 33 příslušníků.

Městský soud pro úplnost dodává, že žalovaný v rozhodnutí konkrétně označil příslušníky a důvody jejich absence a správní spis obsahuje na č. l. 89 – 402 jednotlivé podklady k těmto absencím.

30. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě předně zmiňuje, že za důležitý zájem služby podle § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru považuje zájem na zajištění úkolů cizinecké policie. Městský soud má za to, že zmiňovaný zájem je bezesporu důležitým zájmem služby, ale nelze jím toliko obecně odůvodňovat nařízení služby přesčas bez náhrady za situace, kdy je v kompetenci služebního orgánu sestavovat rozvrh základní doby služby s přihlédnutím ke všem známým nepřítomnostem ostatních příslušníků, nota bene v některých situacích je to přímo služební orgán, který je oprávněn rozhodnout, zda určitý příslušník nebude přítomný ve službě a zda nařídí jinému příslušníku (žalobci) službu přesčas. Občasné absence příslušníků bezpečnostního sboru jsou běžnou součástí chodu cizinecké policie, stejně jako kteréhokoli jiného pracoviště, a proto je nutné s nimi počítat. Zároveň však lze připustit, že důležitým zájmem služby může být v nepředvídatelných situacích i zájem na zajištění bezproblémového chodu služby, neboť útvar bezpečnostního sboru musí být při své činnosti schopen pružně reagovat na aktuální vývoj situace, aby mohl účinně plnit své úkoly.

31. Z podkladů ve správním spise poté vyplývá, že téměř ve všech případech byl důvod nařízení služby přesčas žalobce (i ostatních příslušníků) uveden jako „*Nařízena práce přesčas v důležitém zájmu zajištění služby ICP – hlídkové služby, plynulého odbavování v I. oddělení*“, několikrát např. ve dnech 21. 3. 2012, 24. 3. – 26. 3. 2012 se však tento důvod týkal taktéž i II. oddělení. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že počet absentujících příslušníků se pohyboval od 20 do 44 příslušníků, které službou přesčas zastoupilo v rozsahu od 8 do 25

příslušníků, přičemž poměr nepřítomných a „zastupujících“ příslušníků rovněž kolísal – např. dne 29. září 2012 8 příslušníků službou přesčas zastupovalo v situaci, kdy bylo nepřítomno 33 příslušníků, dne 28. září 2012 naopak zastupovalo 22 příslušníků v situaci, kdy bylo nepřítomno 34 příslušníků, 30. března 2012 zastupovalo 17 příslušníků v situaci, kdy bylo nepřítomno 21 příslušníků a např. 24. března 2012 zastupovalo 6 příslušníků v situaci, kdy bylo nepřítomno 26 příslušníků. Tyto poměry podle názoru městského soudu samy o sobě nic nevypovídají o potřebě zajistit chod útvarů za situace, kdy z napadeného rozhodnutí vůbec nevyplývá, jaký byl nezbytný nejnížší počet příslušníků pro zachování bezproblémového chodu útvaru. Pokud ze správního spisu vyplývá, že dne 8. 12. 2011 byla nařízena žalobci služební pohotovost dle č. 28/2011 VICP, z napadeného rozhodnutí nevyplývá, v čem a v jakém rozsahu tato pohotovost měla spočívat. Celkově tedy městskému soudu z napadeného rozhodnutí nevyplývá samotné východisko celé situace, a to v jakém rozsahu v případě nařízení služby přesčas bylo v uvedených dnech nezbytné doplnit či zajistit adekvátní chod útvaru.

32. Co se týče přezkoumání důvodů kumulace nepřítomností, podle názoru městského soudu jsou ve všech dnech zastoupeny oba uvedené důvody, tzn. že byla nařízena práce přesčas pro nepřítomnost několika příslušníků jak z důvodu dopředu předvídatelných, tak i náhlých - nepředvídatelných.

33. Např. ve vztahu k nařízení služby přesčas dne 20. 2. 2011 městský soud zjistil, že ve dvou případech (příslušníci OEČ 311712 a 302387) bylo možno ke dni 25. 1. 2011 předvídat absenci příslušníků z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, ve všech dalších případech vznikla tato neschopnost až v měsíci únoru 2011. V případě čerpání dovolené v průběhu měsíce února 2011 naopak žalovaný v napadeném rozhodnutí u čerpajících příslušníků uvádí, že ti kromě dvou (237267 a 277593, kteří požádali 12. 1. 2011) o udělení dovolené požádali až v měsíci únoru 2011 (v období od 1. 2. 2011), tj. po 25. 1. 2011, tedy po rozhodném dni pro rozvržení služeb na měsíc únor 2011. Co se týče vzniku potřeby ošetřování člena rodiny či vyslání na jazykový kurz, z napadeného rozhodnutí vůbec nevyplývá, zda byly tyto absence žalovanému známy včas tj. do 25. 1. 2011.

34. Ve vztahu k nařízení služby přesčas dne 7. 6. 2011 městský soud zjistil, že v jednom případě (příslušníci OEČ 315025) bylo možno ke dni 25. 5. 2011 předvídat absenci příslušníka z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, ve všech dalších případech vznikla tato neschopnost až v měsíci červnu 2011. V případě čerpání dovolené v průběhu měsíce června 2011 naopak žalovaný v napadeném rozhodnutí u čerpajících příslušníků uvádí, že šest příslušníků požádalo o určení čerpání dovolené od 19 – 24. 5. 2011, ostatní o určení dovolené požádali až po 25. květnu 2011 (v období od 28. 5. 2011), tedy po rozhodném dni pro rozvržení služeb na měsíc červen 2011. Co se týče vzniku potřeby vyslání na jazykový kurz (266969 a 315369), z napadeného rozhodnutí vůbec nevyplývá, zda byly tyto absence žalovanému známy včas tj. do 25. 5. 2011.

35. Dále např. ve vztahu k nařízení služby přesčas dne 26. 6. 2011 městský soud zjistil, že ve dvou případech (příslušníci OEČ 315025 a 311712) bylo možno ke dni 25. 5. 2011 předvídat absenci příslušníků z důvodu dočasné pracovní neschopnosti, ve všech dalších případech vznikla tato neschopnost až v měsíci červnu 2011. V případě čerpání dovolené v průběhu měsíce června 2011 naopak žalovaný v napadeném rozhodnutí u čerpajících

příslušníků uvádí, že ti kromě jednoho (321640, který požádal 18. 5. 2011) o udělení dovolené požádali až v měsíci červnu 2011 (v období od 1. 6. 2011), tj. po 25. 5. 2011, tedy po rozhodném dni pro rozvržení služeb na měsíc červen 2011. Co se týče vzniku potřeby ošetřování člena rodiny či vyslání na odborný kurz, z napadeného rozhodnutí vůbec nevyplývá, zda byly tyto absence žalovanému včas známy tj. do 25. 5. 2011.

36. Obdobné skutečnosti založené na totožných principech (zejména ve vztahu k žádostem o určení čerpání dovolené učiněných před či po 25. dni předchozího měsíce) zjistil městský soud v ostatních případech služeb nařízených žalobci přesčas (tj. ve dnech 28. 2., 20. 4., 29. 4., 30. 4., 8. 6., 25. 8., 22. 9., 22. 10., 29. 10., 30. 10., 22. a 24. 11., 2011, v roce 2012 dne 25. 1., 26. 1., 22. 2., 18. 3., 21. 3., 24. 3., 30. 3., 31. 3., 26. 7., 20. 9., 25. 9., 28. 9. a 29. 9. 2012). Městský soud svá zjištění na tomto místě nepovažuje za nezbytné již rekapitulovat, neboť má za to, že úvahy, kterými se při přezkumu důvodů nepřítomnosti příslušníků řídil, dostatečně principiálně vyložil výše a soudní přezkum by neměl suplovat věcné posuzování služebního orgánu.

37. Městský soud tedy shledal, že napadené rozhodnutí je proto v popsanych ohledech nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů jako celek, což zakládá důvod pro jeho zrušení a vrácení žalovanému věci k dalšímu řízení.

38. Bude tedy na služebním orgánu (žalovaném), aby nejdříve objasnil, v jakém početním složení bylo službu každý konkrétní den obsadit. Dále služební orgán každý konkrétní den nařízené služby přesčas podrobí přezkumu v souladu se závěry uvedenými v tomto rozhodnutí a vyhodnotil, zda uvedené důvody jsou podřaditelné pod nařízení služby přesčas v souladu s § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, tedy bez náhrady. Pokud služební orgán dojde k výsledku, že tyto důvody nejsou podřaditelné pod § 54 odst. 1 zákona o služebním poměru, bude to znamenat (ve smyslu výše zmíněné analogie), že se sice jednalo o nařízení práce přesčas, ale i když bylo do limitu 150 hodin, bylo to nařízení práce, které bylo v rámci předvídatelných důvodů, kdy mělo následovat poskytnutí náhrady. Při tomto přezkumu bude třeba též porovnat počet příslušníků s nepředvídatelnými důvody nepřítomnosti, kteří nenastoupili do služby, s počtem příslušníků, kteří místo nich do služby nastoupili, a vykonávali tak službu přesčas. Nebylo by např. přijatelné, aby počet příslušníků vykonávající službu přesčas za nepřítomné příslušníky s nepředvídatelnými důvody nepřítomnosti byl vyšší než počet těchto nepřítomných příslušníků.

39. Městský soud uzavírá, že jakkoliv chápe potřebu zajistit chod policejních útvarů, nařizováním služeb přesčas nelze řešit nedostatečné personální obsazení. I při nedostatku finančních prostředků určených na provoz je věcí státu, aby zajistil dodržování zákona při nařizování služby přesčas, aby bylo možné zajistit plnění úkolů bezpečnostního sboru v rámci základní doby služby a zachovat tak výjimečnou povahu přesčasové služby. Městskému soudu nepřísluší radit, jakými postupy toho lze dosáhnout.

IV. Závěr a náklady řízení

40. S ohledem na shora uvedené důvody městský soud zrušil napadené rozhodnutí bez jednání pro vady řízení podle § 76 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Podle § 78 odst. 4 s. ř. s. vrací věc

žalovanému k dalšímu řízení s právním názorem, jímž bude žalovaný v dalším řízení vázán (§ 78 odst. 5 s. ř. s.). V něm se žalovaný v návaznosti na závěry obsažené v tomto rozsudku bude znovu zabývat jednotlivými důvody pro nařizování jednotlivých služeb přesčas žalobci v rozhodném období. Jestliže takové konkrétní důvody nedohledá nebo zjistí, že ve světle judikatury správních soudů nepostačovaly pro nařízení služby přesčas, přizná žalobci za každou neoprávněnou hodinu služby přesčas plnění podle § 125 odst. 1 věty druhé zákona o služebním příjmu.

41. Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce měl ve věci úspěch, proto mu soud přiznal náhradu nákladů řízení. Tu představuje zaplacený soudní poplatek ve výši celkem 3.000 Kč, náklady za zastoupení advokátem za 2 úkony právní služby po 3.100 Kč (převzetí věci a sepis žaloby) a 2 režijní paušály po 300 Kč, celkem tedy 6.800 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 a § 13 odst. 3 vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů. Advokát žalobce nedoložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Celková výše přiznaných nákladů tak činí 9.800 Kč (3.000 Kč + 2 x 3.100 Kč + 2 x 300 Kč).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 16. ledna 2020

JUDr. Ing. Viera Horčicová v.r.
předsedkyně senátu